යක්කලමුල්ල ප්‍රාදේශීය සභාව - 2023

--

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වාගණනය කළ මතය

යක්කලමුල්ල ප්‍රාදේශීය සභාවේ 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශනය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය මෙහෙයුම් ප්‍රකාශනය, ශුද්ධ වත්කම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය, සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරුද ඇතුලත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන් වලින් සමන්විත 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 172(1) උප වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක් වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට යක්කලමුල්ල ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වාගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වාගණනය කළ මතයක් පළ කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වාගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාශර්වයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16 (1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රාදේශීය සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇති විය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මකභාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මඟහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.

- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.

- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.

- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුලත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම් අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කල ප්‍රාදේශීය සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකි වන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ප්‍රාදේශිය සභාව ක්‍රියාකර ඇති බව,

- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,

- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාතර්ාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුලත් වේ.

(අ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඈ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.

(ආ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඈ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

	විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	පෙර වර්ෂ ලැබිය යුතු පළාත් සභා ආධාර රු.1,642,255 ක් හා 2016 සිට 2021 වර්ෂය දක්වා වූ ලැබිය යුතු ප්‍රාග්ධන ආධාර නිවැරදි කිරීමට අදාළ රු.2,181,852 ක් අධිකතා ඌණතා ගිණුමට ගැලපීම් කළයුතු වුවත්, වර්ෂයේ ආදායමට ගලපා තිබුණි.	ඉදිරියේ දී නිවැරදිව ගිණුම් ගතකරන බව.	නිවැරදි ලෙජර් ගිණුමට ගැලපීම් කළ යුතුය.
(ආ)	වෙන්දේසි කරන ලද වටිනාකම රු.185,000 ක් වූ ටිපින් ටේලරය ස්ථාවර වත්කම්වලින් ඉවත් කිරීමේ දී ප්‍රාග්ධන යෙදුමට ආදායමින් දායක වීමේ ගිණුමට හර කළයුතු වුවත්, අධිකතා ඌණතා ගිණුමට හර කර තිබුණි.	- එම -	- එම -
(ඇ)	සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ස්ථාවර වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම සඳහා දරන ලද රු.222,911 ක වියදම ප්‍රාග්ධනිත කර නොතිබුණි.	- එම -	- එම -
(ඇ)	සමාලෝචිත වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂයන් වෙනුවෙන් මුදලින් ලද කර්මාන්ත ආධාර රු.1,472,560 ක් ලැබිය යුතු ලෙස ගිණුම් ගතකර තිබුණි.	- එම -	- එම -

1.6.2 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම් හෝ වාතර්ා

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන්හි දැක්වෙන ගිණුම් විෂයයන් 06 කට අදාළ ශේෂයන් සහ ඒවාට අදාළ උපලේඛනයන්හි දැක්වෙන ශේෂයන් අතර රු.105,322 ක වෙනසක් පැවතුණි.	ඉදිරියේදි නිවැරදි කරන බව.	වෙනස්කම් සසඳා නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.6.3 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොවීම

විෂයය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
එකතුව රු.11,295,001 ක් වූ ගිණුම් විෂයයන් 05 ක් තහවුරු කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය විස්තරාත්මක උපලේඛන ඉදිරිපත් නොකෙරුණි.	ඉදිරියේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන බව.	සාක්ෂි ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.7 අනුකූල නොවීම්

1.7.1 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ වලට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
දකුණු පළාත් ප්‍රධාන ලේකම්ගේ 2018 මැයි 22 දිනැති අංක SS/03/12/05 දරන චක්‍රලේඛය	සභාව සතු වටිනාකම රු.2,545,000 ක් වූ වාහන 03 ක් අබලන් තත්ත්වයේ පැවති අතර, අපහරණ කටයුතු සිදුකර නොතිබුණි.	ලියාපදිංචිය සභාව වෙත පවරා ගැනීමෙන් අනතුරුව ඉදිරි කටයුතු සිදු කරන බව.	අපහරණ කටයුතු කඩිනමින් සිදුකළ යුතුය.

1.7.2 අධිකාරී බලය නොලත් ගනුදෙනු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2023 වර්ෂයේ දී ලේකම්වරයා විසින් දිනකට නිවස හා කාර්යාලය අතර ගමන් කිරීම සඳහා කණ්ඩායම් ප්‍රවාහන පහසුකම් රහිතව, සභාවේ වාහනය භාවිතා කර තිබුණු අතර එහි ඉන්ධන වෙනුවෙන් රු.468,008 ක් ගෙවීම් කර තිබුණි.	ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ අංක 9(3) වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රවාහන පහසුකම් සඳහා යොදවා ඇති බව.	පිරිවැය අවම වන පරිදි කටයුතු කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට පුනරාවර්තන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු.20,659,104 ක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු.9,863,449 ක් විය.

2.2 ආදායම් පරිපාලනය

2.2.1 ඇස්තමේන්තු ආදායම, බිල්කළ ආදායම,රැස්කළ ආදායම හා හිඟ ආදායම

ආදායම් ප්‍රභවය	2023 ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම	බිල්කළ ආදායම	රැස්කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය	2022 ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම	බිල්කළ ආදායම	රැස්කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය
	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
වරිපනම් හා බදු	1,335,000	1,698,192	1,584,771	603,310	1,335,000	971,240	848,570	489,889
කුලී	6,474,800	6,133,220	6,054,183	434,469	6,809,400	4,904,386	6,376,431	355,432
බලපත්‍ර ගාස්තු	1,671,500	4,227,140	4,227,140	-	444,500	543,506	543,506	-
වෙනත් ආදායම්	12,872,000	9,719,673	3,563,452	6,892,681	8,635,000	9,079,007	14,502,202	736,460
	22,353,300	21,778,225	15,429,546	7,930,460	17,223,900	15,498,139	22,270,709	1,581,781

2.2.2 ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය

	විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	සමාලෝචිත වර්ෂයේ ජනවාරි 01 දිනට හිඟ මුළු ආදායම රු.1,581,781 ක් වූ අතර, වර්ෂය අවසානයට රු.7,930,460 ක හිඟ ශේෂයක් අය වීමට පැවතුණි.	ඉදිරියේ දී ආදායම් වැඩිකර ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	හිඟ ආදායම් අයකර ගත යුතුය.
(ආ)	දැන්වීම් පුවරු 99 කින් රු.1,908,957 ක ආදායමක් සභාව අය කරගෙන නොතිබුණි.	හිඟ මුදල් අයකර ගැනීමට කටයුතු කරන බව.	හිඟ ආදායම් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ)	පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍රයක් ලබා ගතයුතු කර්මාන්ත 35 ක් රු.157,500 ක් වූ බලපත්‍ර ගාස්තු ගෙවා පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍ර ලබාගෙන නොතිබුණි.	පරිසර බලපත්‍ර ලබා ගන්නා ලෙස දැනුවත් කර ඇති බව.	පාරිසරික බලපෑම පරීක්ෂා කර බලා බලපත්‍ර නිකුත් කළ යුතුය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 වත්කම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
විදුලි තොග වර්ග 07 ක රු.35,925 ක් වටිනා තොග අයිතම 199 ක් 2000 වර්ෂයේ සිට 2021 වර්ෂය දක්වා අතර, කාල පරාසයක් භාවිතා කිරීමෙන් තොරව නිශ්කාර්යව පැවතිණි.	හදිසි අවස්ථා වලදී භාවිතයට ගන්නා බව.	අවශ්‍යතාවය සලකා බලා ප්‍රසම්පාදනය කළ යුතුය.

3.2 කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනයේ අඩුපාඩු

	විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම වෙනුවෙන් දිස්ත්‍රික් මිල කමිටුව විසින් 2023 වර්ෂයේ පළමු භාගය සඳහා JCB යන්ත්‍ර පැයක සේවා කාලය රු.5,500 ක මිලක් ඉදිරිපත් කර තිබිය දීත් JCB යන්ත්‍ර පැයක් රු.6,000 ක මිලකට ලබා ගැනීම නිසා කර්මාන්ත 16 ක යන්ත්‍ර පැය 646.3 ක් වෙනුවෙන් රු.323,150 ක් වැඩිපුර ගෙවා තිබුණි.	දිස්ත්‍රික් මිල කමිටුවේ රු.5,500 ක් වැනි මුදලකට බැකෝ යන්ත්‍ර යොදා ගැනීමට නොහැකි වූ බව.	නියමිත රේටයන් භාවිතා කළ යුතුය.
(ආ)	සභා අරමුදල් මඟින් කර්මාන්ත 19 කට අදාළව මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම වෙනුවෙන් කරන ලද වැඩ ප්‍රමාණය (Volume) සඳහා ඇස්තමේන්තු සකස් කිරීමකින් තොරව යන්ත්‍ර පැය පදනම් කරගෙන යන්ත්‍ර පැය 673.5 ක් සඳහා රු.4,016,600 ක් අවිධිමත් ලෙස ගෙවීම් කර තිබුණි.	මීටර් පැය සඳහා බිල්පත් සකසා ගෙවීම් කටයුතු සිදුකර ඇති බව.	නියමිත රේටයන් භාවිතා කළ යුතුය.